

Posudek oponenta

Autor práce: Nikola Drozdková (Studijní obor: Biologie-Geografie)

Název práce: Biodiverzita a ekogeografie planě rostoucích druhů rodu *Lactuca* v Maďarsku

Typ práce: bakalářská

Kritérium hodnocení		Hodnocení						
		A	B	C	D	E	F	nelze hodnotit
1	rozsah práce, vyváženost rozsahů jednotlivých částí a jejich strukturovanost	x						
2	kvalita literární rešerše (např. množství použitých původních literárních zdrojů, vhodnost výběru)	x						
3	naplnění cílů podle zadání práce a poznatků z literární rešerše			x				
4	správnost a úplnost legend u obrázků a tabulek (např. srozumitelnost bez zřetele k ostatnímu textu, vysvětlení značek, jednotky uváděných veličin)				x			
5	správnost používání citačních odkazů (např. přítomnost necitovaných údajů, dodržování jednotného stylu citací)			x				
6	výstižnost souhrnu práce v českém a anglickém jazyce			x				
7	grafická úprava textu a obrázků		x					
8	jazyková a stylistická úroveň, respektování platné nomenklatury a terminologie		x					
9	volba vhodných experimentálních metod							x
10	srozumitelnost a výstižnost popisu používaných metod		x					
11	úroveň zpracování experimentálních dat				x			
12	adekvátnost interpretace dílčích experimentálních dat				x			
13	diskuze (souhrn získaných výsledků a jejich začlenění do kontextu dosavadního výzkumu)	x						

Poznámka 1: Pokud charakter práce nedovoluje použít některé z Kriterií hodnocení, použijte sloupec "nelze hodnotit"

Poznámka 2: Hodnocení křížkujte

Poznámka 3: Do výsledné známky se započítávají jen hodnotitelné položky

Známka	C
---------------	----------

Konkrétní připomínky a dotazy, slovní zhodnocení:

Předložená bakalářská práce je zaměřena na zpracování dat z terénních pozorování výskytu planě rostoucích druhů rodu *Lactuca* v Maďarsku. Tato originální data byla získána pracovníky Oddělení fytopatologie Katedry botaniky PřF Univerzity Palackého v letech 1999 - 2017. Práce je napsána v českém jazyce, má 78 stran a dvě přílohy na 19 stranách. Je členěna do devíti hlavních kapitol (Úvod, Cíle práce, Literární přehled, Materiál a metody, Výsledky, Didaktická analýza odborného tématu, Diskuze, Závěr, Citovaná literatura) a její součástí je abstrakt s bibliografickou identifikací v českém a anglickém jazyce.

Literární přehled je zpracován na solidní úrovni, studentka v něm využila relevantní české i cizojazyčné literární prameny. I přesto je interpretace některých citovaných zdrojů nepřesná. Například na straně 5 je uvedeno, že rostliny rodu *Lactuca* mají žlutou ligulu. To však platí jen pro některé druhy, barva jazyka však může být například také bílá nebo modrofialová. Odkaz na práci Tiefenbachová (2001) v literárním přehledu nepovažuji za vhodnou, protože se nejedná o původní (originální) informaci.

V kapitole Materiál a metody se bohužel vyskytují nesrovnalosti, které se dále promítají i do dalších částí práce. Při zpracování výchozích dat studentka zřejmě nezaregistrovala rozdíl mezi pojmy „stanoviště (lokalita)“ a „vzorek“. Z jedné lokality jednoznačně charakterizované souřadnicemi GPS může být získán různý počet samostatných vzorků rostlinného materiálu reprezentovaných jedním nebo i více druhy rodu *Lactuca*, a tak to bylo patrné i z výchozích záznamů určených ke zpracování. Počet „232 zaznamenaných vzorků“, jak uvádí v kapitole Materiál a metody na straně 47, sice odpovídá počtu vzorků rostlinného materiálu, ale studentka se ve své práci měla zabývat rozšířením jednotlivých druhů rodu *Lactuca* jako takových, bez ohledu na počty vzorků. Měla pracovat s daty pro jednotlivá stanoviště, na kterých se monitorované druhy vyskytovaly. Počet stanovišť byl tedy mnohem nižší. Tyto nesrovnalosti se pak prolínají do celé kapitoly Výsledky, včetně doprovodných tabulek. V tabulce 9 je uveden pojem „počet nálezů“, ze kterého není zřejmé, zda jde o vzorky nebo stanoviště. Rovněž v Diskusi se na straně 64 opět objevuje zavádějící a nesprávná informace „Z celkového počtu 232 navštívených (monitorovaných) lokalit se nejčastěji (183 vzorků) vyskytovala *L. serriola* f. *serriola*“. Z uvedených důvodů je způsob zpracování dat nepřehledný a matoucí.

Naopak v této části práce oceňuji, že studentka dokázala samostatně vytvořit mapy s výskytem jednotlivých druhů rodu *Lactuca* podle zadaných souřadnic, a že zvládla práci s programem QGIS. Pozitivně hodnotím také skutečnost, že studentka ve výsledkové části i v Diskusi vhodně a detailně komentuje výskyt jednotlivých pozorovaných druhů rodu *Lactuca* s ohledem na eko-geografické podmínky daných stanovišť a porovnává tyto údaje s daty z dostupných literárních pramenů.

Kapitola Závěr stručně a výstižně shrnuje dosažené výsledky.

Kapitola Didaktická analýza odborného tématu je zpracovaná s ohledem na předpokládané a požadované znalosti a schopnosti studentů středních škol. Nicméně odpověď na 3. úkol didaktického testu „Nakresli list lociky kompasové (*Lactuca serriola* f. *serriola*) a popiš jeho části“, která je zde uvedena: „Řapík, čepel, listová žilnatina, okraj listu“, není ani úplná, ani zcela správná. Stonkové listy lociky kompasové řapík nemají. Na obrázku k odpovědi na 4. úkol tohoto testu „Schematicky nakresli a popiš základní části rostliny a napiš jejich nejdůležitější funkce“ není zachycen květ, který studentka uvádí v popisu tohoto obrázku.

V práci se vyskytují formální i věcné nepřesnosti. Jde například o nejednotné uvádění citací autorů v textu, např. (Urbancová, 2015; Jones, 2005) na str. 42 a (Mezősi, 2017; Jones, 2005; Urbancová, 2015) na straně 43. Studentka používá nestandardní nebo neúplné citace u obrázků (např. Obr. 12, 15), kde chybí autor nebo rok vydání citované publikace. Kompletní informace jsou uvedeny až ve zvláštní příloze. Z názvů Tabulek 4 – 6 není patrné, o jaké vzorky se jedná. V kapitole Citovaná literatura nejsou jednotně uváděny názvy časopisů (jsou zde

jejich plné názvy nebo zkratky). Označení prací Lebeda et al. 2007 písmeny a,b by mělo být vzhledem k jejich pořadí v této kapitole přehozeno. Studentka nesprávně cituje knihu Lóczy, D. (2015). Uvedený autor je jejím editorem. Je tedy potřeba upřesnit název konkrétní kapitoly a jejího autora a také uvést editora. V Obsahu není uveden odkaz na přílohy, které v práci následují za kapitolou Citovaná literatura.

Žádám, aby při obhajobě této bakalářské práce studentka zodpověděla následující dotazy:

1. Na straně 7 uvádíte: „Tato forma (*L. serriola* f. *integrifolia*), se vyskytuje zejména v jižnějších oblastech než *L. serriola* f. *serriola*, zejména pak v nížinách, a proto je pravděpodobně více termofilní (Lebeda et al., 2001), což však není dosud jednoznačně prokázáno.“ Můžete vysvětlit, s jakým ekologickým parametrem je tvar listů (dělený vs. nedělený) dáván do souvislosti? Znáte některé práce, které se studiem tohoto fenoménu zabývají?
2. Víte, kde jsou kodifikována pravidla pro užívání termínů rostlinné morfologie? Uveďte některé zdroje a podle nich popište tvar děleného lodyžního listu lociky kompasové.
3. Které druhy rodu *Lactuca* jste v terénu sama pozorovala? Na jakých stanovištích to bylo?

Závěr:

Předložená bakalářská práce jako celek působí nevyrovnaně. Na jedné straně je zde patrná snaha kvalitně zpracovat Literární přehled a Diskusi, na straně druhé nelze přehlédnout nedostatky v samotném zpracování poskytnutých dat, a to zejména v kapitole Výsledky. I přes kritické připomínky však oceňuji poctivou snahu studentky se zadaného tématu bakalářské práce co nejlépe zhostit a **práci doporučuji k obhajobě.**

V Olomouci dne 24. července 2018

doc. Ing. Eva Křístková, Ph.D.

Katedra botaniky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci